

SMRT

půvabného média

Detektivka ze staré Vídně

Frank Tallis

SMRT

půvabného média

Detektivka ze staré Vídně

Frank Tallis

Původní anglické vydání:
Frank Tallis: *Mortal Mischief*
Copyright: © Frank Tallis 2005

České vydání:
Translation © Petra Hesová, 2020
© Portál, s. r. o., Praha 2020

ISBN 978-80-262-1620-9

ČÁST PRVNÍ

BŮH BOUŘÍ

Bylo to v den, kdy se strhla prudká bouře. Pamatuji si to dobře, protože můj otec Mendel Liebermann mi navrhl, že se setkáme u kávy v hotelu Imperial. Pojal jsem silné podezření, že má něco za lubem...

Za budovou Opery se valila po nebi černá oblaka, připomínala sopečný výbuch plný sirných výparů a popela. Svou velikostí naznačovala blížící se zkázu – velkolepou katastrofu připomínající zánik Pompejí. Okolní budovy ve zvláštním jantarovém světle zežloutly a sochařská výzdoba zdejších střech – klasické postavy i triumfální orli – vypadala jako vytesaná ze síry. Oblohu rozčísł blesk, který sjel po hoře mračen jako řeka roztaveného železa. Země se chvěla a vzduch tetelil, ale po dešti zatím nebylo ani památky. Přicházející bouře jako by se šetřila a sbírala síly v přípravě na apokalyptickou potopu.

Cinkání tramvaje vytrhlo Liebermanna ze zamyšlení a rozehnalo shluk drožek, které stály na kolejkách.

Když se tramvaj dala do pohybu, Liebermann zauvažoval, proč se s ním otec chce sejít. Ne snad že by se jednalo o mimořádnou událost, u kávy se vídali často. Tkvělo to spíše ve způsobu, jakým mu Mendel návrh, že se setkají, přednesl. Hovořil zvláště přiškrčeným hlasem – pisklavě a vyhýbavě. Ani jeho snaha o nenucený projev mimoto nebyla přesvědčivá, což Liebermannovi vnuklo myšlenku, že se za pozváním skrývají postranní – snad dokonce nevědomé – úmysly. Ale jaké?

Tramvaj musela v hustém provozu na Kärtner Ringu zpomalit a Liebermann vyskočil z vozu ještě před zastávkou. Vyhrnul si límec kožešinového kabátu, aby se ochránil před větrem, a pospíchal na místo schůzky.

Ačkoli hodina oběda už minula, v hotelu Imperial vládl čilý ruch. Číšníci se stříbrnými podnosy zdviženými vysoko do vzduchu se hbitě prosmykali kolem zaplněných stolů a panovala tu živá zábava. V zadní části kavárny hrál pianista Chopinovu mazurku. Liebermann si kapesníkem otřel zamlžené brýle a odložil si kabát na věšák.

„Dobré odpoledne, pane doktore.“

Liebermann poznal příchozího po hlase, a tak ještě obrácený zády odpověděl:

„Dobré odpoledne, Bruno. Doufám, že se vám daří dobře?“

„Ano, pane. Velmi dobře.“

Když se Liebermann otočil, číšník pokračoval: „Pojďte laskavě za mnou, pane. Váš otec už je tady.“

Bruno pokynul Liebermannovi, aby ho následoval, a vedl ho rušným prostorem kavárny. Došli až ke stolu v zadní části, kde seděl Mendel, skrytý za hustě potištěnou dvojstranou deníku *Wiener Zeitung*.

„Pane Liebermanne?“ oslovil ho Bruno. Mendel noviny odložil. Byl to podsaditý muž s mohutným plnovousem a huňatým obočím. Tvářil se poměrně stroze, ačkoli síť vrásek od smíchu jeho výraz zjemňovala. „Váš syn,“ dodal číšník.

„Vida, Maxime!“ pronesl starý muž. „Tady jsi!“ V hlase mu zaznívalo lehké podráždění, jako by ho potomek nechal čekat.

Liebermann na okamžik zaváhal a pak odpověděl: „Vždyť jsem přišel dřív, otče.“

Mendel vytáhl kapesní hodinky.

„Ano. Dobře, jen se posaď, posaď se. Já si dám ještě jednu kávu s rumem... a ty, Maxi?“ otočil se na syna.

„Já prosím černou, Bruno.“

Číšník se zlehka uklonil a zmizel.

„Tak tedy,“ ujal se Mendel slova. „Jak se ti daří, chlapče?“

„Báječně, otče.“

„Vypadáš nějak pohuble.“

„Vážně?“

„Ano. Strhaně.“

„Nevšiml jsem si.“

„Jíš pořádně?“

Liebermann se zasmál. „Náhodou ano. A jak se daří vám, tatínku?“

Mendel se ušklíbl.

„Jak kdy. Někdy líp, někdy hůř, však víš, jak to chodí. Vyhledal jsem odborníka, kterého jsi mi doporučil. Toho Pintsche. Jistý příznivý účinek to snad má. Ale záda se mi moc nelepší.“

„To mě mrzí.“

Mendel na synovu poznámku jen mávl rukou.

„Nedáš si něco k jídlu?“ přistrčil mu přes stůl jídelní lístek. „Mám dojem, že by ti to prospělo. Já si asi objednám tvarohový závin.“

Liebermann se pohroužil do dlouhého seznamu moučníků: jablečný dort, krémové řezy, lanýžový dort, jablečný štrúdl. Výčet pokračoval na několika dalších stranách.

„Matka tě nechává srdečně pozdravovat,“ pravil Mendel „a kdy prý tě může očekávat na návštěvě?“ Výraz jeho tváře kolísal mezi účastí a výtka.

„Je mi líto, otče,“ odtušil Liebermann. „Měl jsem napilno. Příliš mnoho pacientů. Vyřiďte matce, že se vynasnažím přijít příští týden. Třeba v pátek?“

„V tom případě musíš zůstat na večeři.“

„Ano,“ kývl Liebermann s pocitem, že se už tak zavázal víc, než by mu bylo milé. „Dobře, děkuji.“ Znovu se zahleděl do jídelního lístku. Dobošův dort, bábovka, linecký koláč. Chopinova mazurka skončila hlasitým mollovým akordem a z obecnstva se zvedla vlna potlesku. To pianistu povzbudilo k tomu, aby na horních klávesách předvedl jiskřivé arpeggio, do něhož začal vyťukávat oblíbenou valčíkovou melodii. Skupina hostů usazených u okna se znovu pustila do uznalého aplausu.

Bruno se objevil s kávou a připravil si tužku a notýsek.

„Tvarohový závin,“ poručil si Mendel.

„Já bych poprosil srnčí hřbet,“ dodal Liebermann.

Mendel si do své kávy – podávané se stopičkou rumu – zamíchal smetanu a okamžitě se rozhovořil o rodinné textilce, což nebylo nijak neobvyklé. Vlastně už se to stalo jakýmsi zvykem. Zisky rostly, a tak Mendel uvažoval, že podnik rozšíří o další továrnu, a snad dokonce i o prodejnu. Nyní, když se jim byrokracie přestala plést pod nohy a byl zrušen zákaz obchodních domů, spatřoval v maloobchodě budoucnost – nové příležitosti. Jeho přítel Blomberg už jeden takový podnik úspěšně vybudoval a navrhl mu partnerství. Po celou dobu výkladu měl Mendel ve tváři dychtivý výraz a bedlivě sledoval synovu odezvu.

Liebermann chápal, proč se ho otec tolik snaží udržovat v obraze. Navzdory hrdosti na jeho studijní úspěchy Mendel stále doufal, že se mladý Max jednou vydá v jeho stopách.

Když Mendelův pohled dopadl na synovu ruku, řeč začala váznout. Maxovy prsty podle všeho sledovaly pianistovu melodii – a hrana stolu jim sloužila místo klaviatury.

„Posloucháš mě?“ ujišťoval se Mendel.

„Ano, jistěže poslouchám,“ opáčil Liebermann. Na podobné vyptávání už byl zvyklý a nenechal se tak snadno nachytat jako kdysi. „Uvažujete o společném obchodě s panem Blombergem.“

Liebermann zaujal příznačnou polohu. Pravou rukou – s prsty nataženými do tvaru pistole – si podepřel tvář, přičemž ukazovák zlehka spočíval na pravém spánku. Jednalo se o pozici „posluchače“, kterou měla v oblibě řada psychiatrů.

„Tak tedy – co o tom soudíš? Je to dobrý nápad?“ otázal se ho otec.

„Inu, pokud má stávající obchodní dům zisky, pak to zní dost rozumně.“

„Jedná se o značně vysokou investici.“

„To jistě.“

Starý pán si pohladil plnovous. „Nezdá se mi, že bys byl tím nápadem nadšený.“

„Otče, záleží snad na tom, co si myslím?“

Mendel si povzdechl.

„Ne. Patrně ne.“ Byl očividně rozčarovaný.

Liebermann sklopil oči. Nijak ho netěšilo, že otci způsobil zklamání, a cítil se provinile. Starý pán jednal ze zcela chvályhodných pohnutek a Liebermann si byl velice dobře vědom, že za svou příjemnou životní úroveň vděčí – alespoň částečně – Mendelovu příkladnému vedení rodinného podniku. Nedokázal si však představit sám sebe, jak řídí továrnu nebo obchodní dům. Takové pomyšlení bylo směšné.

Jak se tak Liebermann zaobíral svými úvahami, povšiml si příchodu důstojného muže ve středních letech. Když vešel, smekl klobouk a rozhlédl se. Vlasy měl sčesané ke straně na patku a úhledně udržovaný knírek s bradkou téměř zcela šedivý. Dostalo se mu vlídného přivítání od vrchního číšníka, který mu pomohl z kabátu. Nově příchozí byl jako ze škatulky – na sobě měl kalhoty s jemným proužkem, sako se širokými klopami a okázalou vestičku.

Utrousil patrně vtipnou poznámku, protože číšník se náhle dal do smíchu. Muž zůstal beze spěchu stát u dveří a bedlivě naslouchal vrchnímu, který se podle všeho jal vyprávět jakousi příhodu.

Mendel si všiml, kam se zatoulala synova pozornost.

„Takže ty se s ním znáš?“

Liebermann se otočil.

„Prosím?“

„S doktorem Freudem,“ pronesl Mendel lhostejně.

Liebermanna udivilo, že jeho otec ví, o koho se jedná.

„Ano, znám. A vlastně je to profesor Freud.“

„Tak tedy profesor Freud,“ řekl Mendel. „Ale zas tak dlouho profesorem není, že?“

„Několik měsíců.“ Liebermann nadzvedl obočí. „Jak to víte?“

„Je členem lóže.“

„Jaké?“

Mendel se zachmuřil.

„B'nai B'rith.“

„Aha, jistě.“

„Ačkoli jen Bůh ví, proč vlastně. Nevím, co je to za žida. Jako by nevěřil vůbec ničemu. A co se jeho myšlenek týká...“ Mendel

zavrtěl hlavou. „Loni u nás měl přednášku. Skandální. Jak dobře se znáte?“

„Vcelku dobře... Příležitostně se scházíme a hovoříme o jeho práci.“

„Proč? Ty se domníváš, že na tom něco je?“

„Kniha, kterou s Breuerem napsali o hysterii, byla vynikající a *Výklad snů* je... no, mistrovské dílo. Samozřejmě s ním nesouhlasím ve všem. Přesto však považuji jeho návrhy léčebných postupů za velice užitečné.“

„Pak jsi jistě v menšině.“

„To nepochybně. Jsem ovšem přesvědčen, že systém profesora Freuda – nazývá ho psychoanalýzou – se dočká širšího přijetí.“

„Ve Vídni ne.“

„To nevím. Pár mých kolegů, také psychiatři, se o jeho myšlenky velice zajímají.“

Mendel svraštil obočí. „Některé z věcí, o nichž se loni zmiňoval, byly nemravné. Je mi líto lidí v jeho péči.“

„Já bych jako první připustil, že je pan profesor v poslední době poněkud zaujatý milostným životem svých pacientů,“ podotkl Liebermann. „Jeho chápání lidské mysli nicméně značně přesahuje rámec našich zvířecích pudů.“

Profesor stále postával u dveří s číšníkem. Náhle se rozesmál a poplácal svého společníka po zádech. Vrchní mu očividně právě dovyprávěl vtip.

„Dobrý bože,“ zabručel si Mendel pod vousy. „Doufám, že nepůjde sem.“ Když pak profesora Freuda zavedli ke stolu, kam od nich nebylo vidět, s úlevou si oddechl. Právě měl na jazyku novou poznámku, ale odmlčel se, protože se objevil Bruno se zákusky.

„Tvarohový řez pro pana Liebermanna a srncí hřbet pro doktora Liebermanna. Ještě kávu?“ ukázal Bruno na Mendelovu prázdnou sklenici.

„Ano, proč ne. Kávu s mlékem a ještě jednu černou pro mého syna.“

Mendel si závistivě prohlížel synův zákusek, velký čokoládový řez z piškotového těsta s polevou ve tvaru srncího hřbetu, plněný

meruňkovou zavařeninou a dozdobený mandlemi. Jeho vlastní dezert tak poutavý nebyl – jen obyčejný tvarohový závin.

Liebermannovi neušel otcův upřený pohled.

„Měl jste si ho taky objednat.“

Mendel jen zavrtěl hlavou. „Podle Pintsche potřebuju trochu shodit.“

„No, s tím vám tvarohový závin nepomůže.“

Mendel pokrčil rameny a vložil si sousto do úst, ale vzápětí přestal žvýkat, protože budovou otřásl hlasitý zahřmění. „To vypadá špatně,“ poznamenal a kývl směrem k oknu. Videň za ním se zahalila do nepřirozeného šera.

„Maxime,“ pokračoval Mendel. „Chtěl jsem se s tebou dnes sejít z jistého důvodu. Velmi konkrétního důvodu.“

Konečně, pomyslel si Liebermann. Konečně se dozví skutečný účel jejich setkání. Vnitřně se obrnil, stále v nejistotě, co ho čeká.

„Nejspíš si budeš myslet, že do toho nemám co mluvit,“ dodal Mendel. „Ale...“ zarazil se a přitom postrkoval ukrojený roh závinu vidličkou po talíři.

„Co se děje, otče?“

„Mluvil jsem tuhle s panem Weissem a...“ Věta opět vyzněla do ztracena. „Maxime.“ Tentokrát se otec chopil svého úkolu s větším odhodláním. „Zdá se, že spolu s Clarou celkem dobře vycházíte, a pan Weiss – což je podle mého názoru pochopitelné – by rád věděl, jaké máš úmysly.“

„Jaké mám úmysly?“

„Ano,“ potvrdil Mendel a upřeně se na syna zahleděl. „Tvé úmysly.“ Znovu se pustil do závinu.

„Ach tak,“ vypravil ze sebe trochu zaraženě Liebermann. Uvažoval sice o mnoha tématech, která by s ním otec mohl chtít probírat, ale jeho vztah ke Claře Weissové mezi ně nepatřil. Teď si však uvědomil, že je to nasnadě.

„No,“ opáčil potom. „Co na to říct? Mám Claru velice rád.“

Mendel si otřel ústa ubrouskem a naklonil se blíž.

„A dál?“

„A...“ Liebermann pohlédl do otcových přísných očí.

„A... řekl bych, že mým úmyslem, až nazraje ten správný čas...“
(Teď bylo na něm, aby zaváhal.)

„Ano?“

„Je oženit se s ní. Tedy – pokud mě bude chtít.“

Mendel se s ulehčením znovu opřel. Očividně se mu ulevilo a tvář se mu rozjasnila širokým úsměvem.

„Samozřejmě, že si tě vezme. Proč by neměla?“

„Někdy se mi zdá, že jsme spíš... řekněme jen dobří přátelé.“ Ve všech ostatních oblastech života choval Liebermann ke své vnímavosti naprostou důvěru, jenže v Clařině případě si nebyl nikdy úplně jistý, zda jsou její vstřícná gesta výrazem lásky, nebo pouhé koketnosti. Jeho přísně vědecký ostrovtip otupila touha. „Není vždycky úplně jasné, co...“

„Nemáš se čeho obávat,“ přerušil ho Mendel a udělal uklidňující posunek. „Věř mi.“ Znovu se naklonil blíž a stiskl synovi paži. „Vůbec se není čeho bát. A teď spořádej ten svůj srnčí hřbet.“

Liebermann však neměl na jídlo ani pomyšlení. Clara očividně sdělila svému otci, že by nabídku k sňatku přijala. *Není se čeho bát.* Liebermann si vybavil jemné rysy její tváře: výrazné oči, drobný nosík a růžové rty, její vzpřímenou postavu a útlý pas. Stane se jeho ženou. Bude z ní *jeho* Clara.

„Matce to nepovím,“ pokračoval Mendel. „To nechám na tobě. Samozřejmě bude mít radost. A jakou! Jak víš, má Claru velmi ráda. Dokonce se zrovna před pár dny zmínila, jak Clara vyrostla do krásy. Weissovi jsou slušná rodina. Dobří lidé. S Jacobem se známe už pěknou řádku let. Chodili jsme spolu do školy, víš? V Leopoldstadtu. A jeho otec pomohl mému otci – tvému dědovi – začít s obchodem. Měli spolu stánek na tržišti.“

Liebermann už si ani nevzpomínal, kolikrát tento příběh slyšel. Věděl ovšem, že otec se ve vyprávění rodinných historek vyžívá, a tak se ze všech sil snažil předstírat zájem. Mendel se tématu chytil a začal vykládat o dalších spojitostech mezi rodinami

Weissových a Liebermannových. Mnohokrát vyslechnuté vyprávění Liebermann přestál s pomocí moučníku. Když Mendel konečně vyčerpal námět hovoru, přivolal si Bruna, u něhož objednal další kávu a doutníky.

„Viš, Maxime,“ spustil pak. „Manželství s sebou přináší velkou zodpovědnost.“

„To jistě.“

„Musíš začít myslet na budoucnost.“

„Očividně.“

„A teď mi pověz: vážně budeš schopen ze svého platu uživit rodinu?“

Liebermann se na otce usmál. Bylo pozoruhodné, jak si nikdy nenechal ujít příležitost.

„Ano,“ odtušil trpělivě. „Myslím, že ano, až nazraje čas.“

Mendel pokrčil rameny.

„Však uvidíme...“

Starému pánovi se ještě několik vteřin dařilo tvářit se stroze, ale pak propukl v smích. Znovu se naklonil přes stůl a poplácal syna po rameni.

„Blahopřeju, chlapče.“

Bylo to zvláště dojemné gesto a Liebermann si uvědomil, že navzdory neshodám se jejich vztah zakládá na lásce. Stáhlo se mu hrdlo a začaly ho pálit oči. Oba muži na sebe hleděli a v tom vzácném, živoucím okamžiku vzájemného porozumění šum v kavárně jako by na chvíli utichl.

„Omluv mě,“ Mendel vyskočil a zamířil k toaletám. Byl však příliš pomalý. Slza v jeho oku Liebermannovi neušla.

Liebermann sledoval, jak jeho otec mizí v rušném davu na Ringstrasse. Poryv větru mu připomněl, že si s sebou na rozdíl od Mendela nevzal deštník. Přimo před hotelem Imperial však naštěstí stála drožka. Znovu zaburácel hrom – znělo to jako nespokojené zamručení bůžka. Zapřažený kůň pohazoval hlavou, až mu uzda chřestila, a neklidně hrabal kopytem o dlažební kostky.

„No tak, malá,“ zvolal kočí, jehož hlas byl přes drnění povozů sotva slyšet. Plátěná stříška nad kavárnou naproti přes ulici se nadula jako plachta a pak se utrhla.

Liebermann zvedl oči k rozběsněné kamenně šedé obloze. Cáry mraků se převalovaly přes fronton hotelu Imperial jako rozervaná spodnička zneuctěného anděla. Ve vzduchu se vznášel zvláštní kovový pach.

Liebermann zvedl ruku, aby upoutal drožkářovu pozornost, ale vtom zaslechl známý hlas.

„Maxi!“

Když se otočil, uviděl, jak k němu kráčí statný chlapík. Kabát měl rozhalený, takže mu cípy ve větru povlávaly kolem nohou, a jednou rukou si pro jistotu přidržoval na hlavě klobouk, aby mu neuletěl. Liebermann okamžitě poznal svého dobrého přítele inspektora Oskara Rheinhardta a přivítal ho širokým úsměvem.

„Oskare!“

Oba muži si potřásli rukou.

„Maxi, vím, že je to ode mě hrozná drzost,“ spustil Rheinhardt a pak se odmlčel, aby popadl dech. „Ale vadilo by ti moc, kdybych si vzal tvou drožku?“

Inspektorova tvář byla tváří znaveného muže. Pod očima se mu rýsovaly bledé váčky protkané sítí žilek. Naproti tomu se ovšem honosil zázračně elegantním knírem, jehož konce si kroutil nahoru do špičky.

„Něco se semlelo?“ zajímal se Liebermann.

„To bych řekl,“ odfrkl si Rheinhardt. „A navíc se jedná o dost naléhavou záležitost.“

„V tom případě si posluž.“

„Díky, příteli. Jsem ti nesmírně zavázán.“

Rheinhardt otevřel dvířka drožky, a když nastupoval, ohlásil kočímu: „Tržiště v Leopoldstadtu.“ Vozka si místo odpovědi jen přiložil prst v rukavici ke kadeřím na čele. Než za sebou Rheinhardt zavřel dvířka, oslovil Liebermanna ještě jednou: „A mimochodem, s těmi písněmi od Huga Wolfa to vcelku zdárně pokračuje.“

„Tak tedy na viděnou v sobotu?“

„Na viděnou v sobotu.“

S těmi slovy Rheinhardt dvířka zaklapl a drožka vyrazila do hlučného provozu.

Náhly záblesk změnil Ringstrasse v oslepující monochromatický výjev. Pár chvil nato se z oblohy rozlehlo zadunění a z nebe začaly na dlažbu dopadat první těžké dešťové kapky.

Liebermann se rozhlédl po další drožce, předem však věděl, že je jeho snaha zbytečná. V duchu dobromyslně poslal Rheinhardta ke všem čertům a s povzdechem vyrazil k nejbližší zastávce tramvaje.

Rheinhardt se ramenem opřel o zamčené dveře, ale ty nepovolily.

Okna drnčela pod nápořem větru a komínem se proháněla bezbožně kvílící meluzína. Odněkud se ozývaly údery uvolněné okenice – zas a zas – jako netrpělivý přízrak, který se dobývá dovnitř, a všude kolem znělo vytrvalé lomození deště, před nímž nebylo úniku. Lilo hustě a vydatně. Voda bubnovala do střech, řinula se z okapů a klokotala v odpadních strouhách. Potopa byla konečně tady.

Rheinhardt se s povzdechem otočil a pohled mu dopadl přímo na mladou ženu, která na omšelé chodbě seděla. Bylo to drobné děvče v prostých šatech se zástěrou a působilo velice neklidně. Způsob, jakým si dívka v klíně proplétala prsty, mu připomínal jeho dceru Mitzi. Když k ní Rheinhardt přistoupil, vstala.

„Klidně dál sedte, jestli chcete,“ vyzval ji.

Zavrtěla hlavou. „Děkuji mockrát, pane, ale já raději postojím.“ Hlas se jí trochu trásl.

„Smím vám položit několik otázek?“

Ústa vykroužila odpověď „ano, pane“, ale žádný zvuk se neozval.

Když se Rheinhardt dozvěděl, že se dívka jmenuje Rosa Sucherová, zeptal se: „V kolik hodin jste sem dnes dorazila?“

„Jako obyčejně, pane. V devět.“

„A slečna Löwensteinová už tou dobou bývá vzhůru?“

„Bývá, ale ne vždycky. Jak vidíte, dveře do ložnice jsou otevřené.“ Rheinhardt nevtíravě pohlédl přes chodbu tím směrem a spatřil okraj lůžka s ošuntělým přehozem. „Postel nebyla rozestlaná, tak jsem...“ Dívka se odmlčela a po tvářích se jí rozlil ruměnek.

„Přirozeně jste se domnívala, že vaše paní strávila noc mimo domov.“

„Ano, pane, přesně tak.“

„Co jste dělala potom?“

„No, šla jsem si po své práci... Jenže pak jsem zjistila, že do obývacího pokoje se nedostanu. Dveře byly zamčené a já nevěděla, co s tím. Tak jsem dál poklízela, myslela jsem, že se slečna nakonec vrátí... Ale nevrátila. A dnes je čtvrtek. Slečna mě ve čtvrtek vždycky posílá do krámu nakoupit. Věci pro hosty. Cukrovinky, květiny...“

„Pro hosty?“

„Ano, pane. Slečna Löwensteinová je proslulé médium,“ pronesla mladá žena s jistou dávkou hrdosti „Každý čtvrtek v osm hodin tady pořádá seanci.“

Rheinhardt cítil, že by se měl zatvářít obdivně.

„Je proslulá, říkáte?“

„Ano, velice. Jednou se s ní dokonce přijel poradit jeden ruský kníže, který vážil cestu až z Petrohradu.“

Liják mezitím zesílil a uvolněná okenice rámusila ještě prudčeji než předtím. Rosa Sucherová se zahleděla ke dveřím do obývacího pokoje.

„Pokračujte prosím,“ vyzval ji Rheinhardt.

„Čekala jsem celé odpoledne, a paní pořád nikde. Tak jsem si začala dělat starosti... a nakonec jsem šla do kavárny Zilbergeld.“

„V ulici Haidgasse?“

„Ano. Znáám pana Zilbergelda, protože jsem u něj loni pracovala. Pověděla jsem mu, že se slečna nevrátila domů, a on na to, jestli už se to někdy stalo předtím. Já jsem mu řekla, že ne, a on mi poradil, že mám jít na policii. Tak jsem běžela na policejní stanici za rohem na Grosse Spierlgasse.“

Dívka vytáhla z rukávu kapesník a vysmrkala se. Očividně měla slzy na krajíčku.

„Děkuji vám, Roso,“ pravil Rheinhardt. „Velmi jste nám pomohla.“

Rosa udělala pukrle a znovu se posadila, přitom se pro jistotu opřela rukou o stůl z růžového dřeva.

Rheinhardt prošel chodbou a nahlížel do všech místností. Byt nebyl příliš rozlehlý: ložnice, obývací pokoj, koupelna a kuchyně,

jejíž součástí byla i komora. Služebná ho přitom pozorovala: statný muž v tmavomodrém kabátu, očividně pohroužený do myšlenek. Inspektor se zarazil a nakroutil si pravou polovinu kníru do ještě ostřejší špičky. Pak se vrátil k zamčeným dveřím, poklekl k nim a nahlédl dovnitř klíčovou dírkou.

Nic však nespatriil. Místnost byla podle všeho zamčená zevnitř, takže v ní stále někdo pobýval. Dotyčný se však od příchodu Rosy Sucherové v devět hodin ráno nepohnul ani nepromluvil.

Rheinhardt zaslechl, jak po schodech přibíhá jeho pobočník Haussmann se strážníkem z Grosse Sperlgasse. O pár okamžiků později se oba vynořili na konci chodby.

„Takže?“ otázal se Rheinhardt a pomalu se vztyčil. Coby zavalitý člověk se přitom zapřel rukama o stehna, aby se mu lépe vstávalo.

Oba muži mu vyrazili vstříc, za sebou nechávali cestičku z mokrých šlápot.

„Všechny okenice jsou zavřené na petlici,“ hlásil Haussmann, „kromě jedné. To okno není v dešti moc dobře vidět... ale zdálo se mi zavřené. Obývací pokoj je zvenčí naprosto nepřístupný.“

„Nešlo by to ani ze žebříku?“

„No, kdyby měl člověk hodně dlouhý žebřík, tak ano, pane.“

Oba muži se před Rheinhardtem překotně zarazili. Přestože rádně promokli, zračilo se jim ve tváři jakési psí nadšení – potlačované vzrušení retrívra předtím, než se mu hodí klacek. Za nimi se choulila ubohá postavička Rosy Sucherové a okusovala si nehty.

„Strážníku,“ oslovil muže Rheinhardt. „Doprovodil byste slečnu Sucherovou dolů?“

„Dolů, pane?“

„Ano, dolů do vstupní chodby. Přijdu tam hned za vámi.“

„Jistě, pane,“ přikývl policista a otočil se na podpatku.

Než stačil vyrazit, položil mu Rheinhardt ruku na rameno ve snaze trochu ho umírnit. „Jemně,“ pošeptal mu. „Ta mladá dáma je rozrušená.“

Potom Rheinhardt sevření uvolnil, aby strážník mohl přistoupit k Rose Sucherové. Ten tak učinil s přehnanou opatrností

pohřebního zřízení. Rheinhardt obrátil oči v sloup a otočil se k Haussmannovi.

„Myslím, že už bychom neměli ztrácet čas. Jsou to bytelné staré dveře, ale snad si s nimi poradíme.“ Haussmann smekl promáčenou čepici a začal jí kroutit, až na podlaze mezi jeho nohama vznikla loužička dešťové vody. Když byl hotov, nasadil si vyždímanou pokrývku hlavy zpátky.

„Dostanete rýmu,“ poznamenal Rheinhardt. Haussmann se na nadřízeného podíval, jako by nevěděl, co na to má říct. „Proč si ji nesundáte?“

Haussmann tedy čapku poslušně sňal a nacpal si ji do kapsy. Postavili se každý na jednu stranu chodby.

„Připraven?“ zeptal se Rheinhardt.

„Ano, pane.“

Rozběhli se a vrhli se proti dveřím. Ozvala se dutá rána a lapání po dechu. Haussmann poodstoupil a s bolestivou grimasou si třel rameno.

„To bolí.“

„Však to přežijete,“ poznamenal Rheinhardt. Na druhém konci chodby právě strážník otvíral vstupní dveře Rose Sucherové. Na okamžik se ohlédla, ale pak se chvatně přikrčila a protáhla se policistovi pod rukou ven.

„Tak to zkusíme znovu,“ zavelel Rheinhardt.

Vrátili se na svá místa a celý postup zopakovali. Tentokrát se však po nárazu zárubeň odtrhla a dveře se s hlasitým praskotem rozletěly. Oba muži vpadli dovnitř a jen s námahou se jim povedlo udržet rovnováhu.

Rheinhardtovi několik vteřin trvalo, než jeho oči přivykly přítmi. Záclony byly zatažené a světlo chabé. Nebylo ho však ani třeba; nepříjemný zápach k potvrzení jeho nejhorších obav stačil.

„Pane na nebi...“ V zabarvení Haussmannova hlasu se mísila zbožná úcta s hrůzou.

Ocitli se ve velké místnosti s vysokým stropem zdobeným reliéfy okřídlených andílků s girlandami. Rheinhardtovu pozornost však

upoutal masivní kulatý stůl, kolem nějž bylo pravidelně rozmístěno deset bytelných židlí. Uprostřed stolu stál nevkusný stříbrný svícen. Knoty byly vyhořelé a z přemrštěně zdobných ramen visely dlouhé voskové rampouchy.

Z přítmi začaly pozvolna vystupovat další obrysy, i lenoška umístěná na opačné straně pokoje. Nebyla prázdná a stín, který na ní spočíval, se vzápětí proměnil v ležící ženskou postavu.

„Hausssmanne,“ vyzval podřízeného Rheinhardt. „Závěsy, prosím.“

Mladík však dál beze slova stál a jen zíral.

Rheinhardt zvýšil hlas. „Hausssmanne?“

„Pane?“

„Ty závěsy, prosím,“ zopakoval inspektor.

„Ano, pane.“

Hausssmann obešel stůl, ale nespouštěl přitom pohled z mrtvoly. Když odhrnul první závěs, do místnosti vniklo slabé světlo. Potom sáhl po druhém, ale Rheinhardt ho zarazil: „Ne, to stačí.“ Pripadalo mu nesprávné či neuctivé odhalovat mrtvé tělo ještě víc.

Vyкроčil vpřed, opatrně přešel po prošlapaném perském koberci a stanul u lenošky.

Ležela na ní žena, asi třicetiletá a velice krásná. Útlá ramena se skrývala pod záplavou světlých loken. Na sobě měla šaty z modrého hedvábí – s výstřihem, který zdolával hranice dobrých mravů – a na bujném poprsí jako z alabastru jí spočívala dvojité šňůra perel. Vypadala, jako by spala, nebýt tmavé skvrny rozlévající se přes dekolt a krve vysrážené v rozeklaných okrajích rány, jež jí roztrhla srdce.

Na její poloze bylo cosi zvláštního – téměř strojeného –, jako by někomu seděla modelem. Jedna paže spočívala volně podél těla, zatímco druhou měla úhledně položenou za hlavou.

„Pane?“

Hausssmann kamsi ukazoval.

Na stole ležel list papíru. Rheinhardt k němu došel, aby si vzkaz prohlédl. Byl psán krouceným rukopisem: *Bůh mi odpusť mé činy. Jisté druhy nauk jsou zakázané. Odnese mě do pekla bez naděje na vykoupení.*

Zdalo se, jako by pisatelkou někdo smýkl, právě když dokončovala poslední slova. Inkoustová linka opsala oblouk a byla přetažená přes okraj na pravém dolním rohu stránky. Při bližším pohledu si Rheinhardt také povšiml, že dotyčná se v poslední větě přepsala. Rozmyslela se a vyškrtla jisté slovo před slovem *mě* ve větě *Odnese mě do pekla*.

„Sebevražda,“ mínil Haussmann.

Rheinhardt ponechal poznámku bez odpovědi. Haussmann jen pokrčil rameny a prošel kolem stolu k lenošce. „Je velice krásná.“

„Skutečně,“ souhlasil Rheinhardt. „Nápadně krásná.“

„Slečna Löwensteinová?“

„Velmi pravděpodobně. Patrně bychom měli zavolat zpátky Rosu Sucherovou, aby nám potvrdila její totožnost. Ačkoli když ji to tolik rozrušilo, tak to možná není dobrý nápad.“

„Mohlo by nám to ušetřit dost běhání, pane.“

„To je pravda. Ale dobrého policistu nedělají pouze účelná rozhodnutí, Haussmanne.“ Pobočník se zatvářil ublíženě, což Rheinhardta přimělo, aby zmírnil výtku smířlivým úsměvem. „Kromě toho,“ pokračoval, „slečna Löwensteinová čekala dnes večer hosty. Snad se mezi nimi najde nějaký muž, který nám bude ochoten pomoci.“

Ačkoli se obývací pokoj na první pohled jevil poměrně velkolepě, bližší zkoumání záhy odhalilo, že to je klamné zdání. Nátěry byly oprýskané, podlahy odřené a hnědá skvrna pod jedním z oken dávala tušit, že místnost je vlhká. U stěny se tyčil strohý mramorový krb, nad nímž viselo zdobné benátské zrcadlo. Rheinhardt měl podezření, že jde o pouhou napodobeninu. Ve výklencích po stranách krbu byly police, na nichž stálo množství rozličných věcí: levná porcelánová figurka pastýřky, prázdná mísa, dvě vázy a keramická ruka s vyznačenými hlavními čarami osudu v dlani. Opačný konec pokoje zabíral velký vyšíváný paraván. Celý prostor působil poněkud skličujícím dojmem – prožraný od molů a ošuntělý.

„Do spisu budeme potřebovat plánec celého patra – ujmete se toho, Haussmanne?“

„Ano, pane.“

„A soupis předmětů?“

„Ano, pane.“

Rheinhardt dál přejížděl pohledem po pokoji.

Dešť bičoval okenní tabulky a ve stružkách stékal po skle. Okenice venku stále tloukla do stěny. Rheinhardt příslušné okno otevřel a vyhlédl z něj ven. Do tváře se mu opřel poryv studeného vzduchu a záclony se ve větru vzduly. Dole se proudem valila voda. Inspektor se přes římsu zadíval dolů. Ulice pod ním byla velmi hluboko.

Rheinhardt upevnil uvolněnou okenici a znovu okno zavřel. Otřel si deštěm zmáčenou tvář kapesníkem, prozkoumal ve skle svůj odraz a přitom si lehce upravil knír. Když spokojeně vydechl, okenní tabulka se zamžila.

„Pane?“

Mladíkův hlas byl nepatrně napjatý – nejistý. Pokoj se otrásal pod neutuchajícím nápořem nebeské kanonády.

„Ano?“

„Na tohle byste se měl radši podívat.“

Za zástěnou stála velká lakovaná skříňka zdobená japonskými postavičkami. Rheinhardt se pokusil zvednout víko, ale bylo zamčené.

„Vypáčíme ji?“

„To nebude nutné. Můžete se zeptat Rosy Sucherové, kam si její paní schovávala klíč.“

„Mám za ní vyrazit hned, pane?“

„Ne, ještě ne, Haussmanne. Pojdme se na chvílku zamyslet, ano?“

Haussmann přikývl a nasadil podle svého soudu zadumaný výraz.

Rheinhardt znovu upřel pozornost na mrtvou. Pomalu došel k pohovce a poklekl, aby si mohl prohlédnout ránu. Přitom náhodou zavadil o ženiny jemné, ale nepoddajné prsty. Pod jejich mrazivým dotekem se otrásl. Bezděky se ženě málem omluvil, ale ovládl se. Před ústy a nosem si přidržoval vlhký kapesník. Takto

zblízka začínal být pach zatuchlé moči a prvních známek tělesného rozkladu velmi nepříjemný. Když se dvakrát v rychlém sledu zablesklo, zaschlá krev v okolí rány se zaleskla jako granáty.

„To není možné,“ zašeptal téměř mimoděk inspektor.

„Promiňte, pane?“

Hrom zaburácel jako spoutaný obr.

Rheinhardt se vztyčil a rozhlédl se po místnosti, zneklidněný tím, co na vlastní oči vidí.

„Pane?“ ozval se úzkostně Haussmann.

Rheinhardt přešel ke dveřím, aby se přesvědčil, zda je klíč stále v zámku. To skutečně byl – velký a černý. Inspektor se prudce otočil. Haussmann na něj tázavě hleděl.

„Co se tady podle vás stalo?“ zajímal se Rheinhardt.

Haussmann polkl. „Slečna spáchala sebevraždu, pane.“

„Dobrá. Zrekonstruujte sled událostí – povězte mi, jak to provedla.“

Haussmann se zatvářil zmateně.

„Zastřelila se, pane.“

„To jistě, ale vezměte to popořadě.“

„Musela včera večer přijít sem do pokoje – tak bych to viděl já, když si vezmete, jak je oblečená. Zamkla za sebou a usedla ke stolu, kde začala sepisovat dopis na rozloučenou. Byla očividně rozrušená, takže to po několika málo řádcích vzdala.“

„A co o těch několika řádcích soudíte?“

Haussmann přikročil ke stolu, prohlédl si vzkaz a pak pokračoval: „Jedná se o nějaký druh přiznání. Cítila, že v něčem pochybila a že by to měla napravit tím, že si vezme život.“

„Pokračujte.“

„A pak, snad po další úvaze – kdo ví – se slečna přesunula k lenošce, lehla si a prostřelila si srdce.“

„Chápu,“ podotkl Rheinhardt. Dál vyčkával.

Haussmann našpulil rty a přešel k pohovce. Prohlédl si ženino zranění a pak sjel očima po paži k ruce. Poklekl, podíval se pod gauč a pak se ozvalo:

„Pane...”

„Právě,“ poznamenal Rheinhardt. „Není tu žádná zbraň.“

„Ale být tu přece musí.“

Hausmann se vztyčil a začal prohlížet zásuvku stolu.

„Co to děláte?“ zajímal se inspektor.

„Hledám pistoli.“

„Hausmanne,“ pronesl trpělivě Rheinhardt. „Slečna Löwensteinová byla střelena do srdce. Vážně si myslíte, že by s takovým poraněním měla zaprvé čas schovávat zbraň a zadruhé se položit zpátky na lenošku?“

„Třeba se do ní zhroutila?“

Rheinhardt zavrtěl hlavou. „To bych neřekl.“

„Ale ty dveře,“ pokračoval Hausmann málem dotčeně a ukazoval na poškozenou zárubeň. „Vždyť byly zamčené zevnitř. Ta pistole tu někde musí být!“

Rheinhardt rozhrnul zbylé závěsy.

„Všechna okna byla zavřená a zajištěná. A beztak, který soudný člověk by se tudy pokoušel utéct?“

Přes provazce vody Rheinhardt rozmazaně spatřil, jak si ulicí razí cestu osamělá drožka a kočí se na kozlíku choulí pod pláštěnkou.

„V tom případě...” spustil odhodlaně Hausmann, načež se ostýchavě usmál a nechal větu vyznít do ztracena.

„Ano? Co jste měl na jazyku?“

Pobočník jen zavrtěl hlavou. „To nic, pane, je to k smíchu.“

Rheinhardt se na mladšího kolegu zamračil.

„Tak tedy dobrá,“ uvolil se Hausmann. „Ale je to jen nápad, ano?“

„Samozřejmě.“

„Slečna Löwensteinová. Ten vzkaz...”

„Co je s ním?“

„Zakázané nauky?“

Rheinhardt zavrtěl hlavou: „Hausmanne, chcete naznačit, že tu existuje nadpřirozené vysvětlení?“

Mladý policista zvedl ruku. „Říkal jsem přece, že je to jen nápad.“
Rheinhardt se bezděčně otrásl. Vzal do ruky vzkaz slečny Löwensteinové.

Odnese mě do pekla bez naděje na vykoupení.

Přestože Rheinhardt dál nesouhlasně pomlaskával a kroutil hlavou, nedokázal při nejlepší vůli vymyslet nic lepšího než Haussmann. Z toho, co viděl, slečnu Löwensteinovou skutečně zavraždil někdo – nebo něco – se schopností procházet zdí.

Dveře se otevřely a nemocniční zřízenec přivezl pacientku – subjekt názorné ukázky profesora Wolfganga Grunera. Žena měla na sobě prostý bílý nemocniční oděv a byla bosa. Skláněla hlavu, takže jí dlouhé tmavé vlasy padaly do očí. Z obecenstva zhruba padesáti lékařů usazených ve stupňovitě umístěných lavicích kolem profesora Grunera se ozval vzrušený šepot.

Liebermann se s hlasitým povzdechem nahrbil a založil si ruce na hrudi.

„Maxi?“

Liebermann vzlédl ke svému příteli a kolegovi, doktoru Stefanu Kannerovi.

„Co?“

Kanner si popotáhl manžety košile, aby mu byly vidět zlaté manžetové knoflíčky, a upravil si motýlka. Byl navoněný obzvlášť sladkou kolínskou.

„Nezačínej, Maxi.“

„Stefane, já už se na to nevydržím dál dívat.“

Začal se zvedat, ale Kanner ho chytil za ruku a stáhl ho zpátky na židli.

„Maxime!“

Liebermann zavrtěl hlavou a tiše zamumlal: „Je to celé jen divadýlko.“ Muž v lavici před nimi se ohlédl přes rameno a zpražil Liebermanna pohledem.

„Už dost,“ sykl Kanner a dloubl Liebermanna do žeber. „Nejspíš je to Grunerův přítel!“

„Gruner mé názory zná.“

„To jistě. Dokonce natolik dobře, že se tu pod tebou židle houpe den ode dne víc.“

Zřízenec zastavil rozvrzaný vozík před profesorem Grunerem. Společnými silami vyzvedli ženu na skromné pódium a zdolali s ní krátkou vzdálenost k mohutné dřevěné židli, která se podobala trůnu. Tam ženu usadili a její údy patřičně naaranžovali. Profesor jí následně vsunul pod chodidla kovovou desku. Zřízenec mezitím odklidil vozík a postavil se na stráž u dveří.

„Pánové,“ profesorův zvuký hlas se rozlehl po velké posluchárně. Šum z publika ustal, jako když utne. Bouře za okny se taktéž uklidnila a z divokého bubnování deště zbyl jen jemný šum.

Gruner byl urostlý, impozantní muž s dlouhým žíhaným plnovousem a nepoddajnou šedivějící kšticí, v níž se mu tvořily kouty. Na tváři měl setrvalý výraz lehké nespokojenosti, který mu do vysokého čela nesmazatelně vyryl svislou vrásku.

„Pánové,“ zopakoval profesor. „Dovolte, abych vám představil signoru Locatelliovou.“

Žena se zavrtěla a odhrnula si vlasy z obličeje. Podle Liebermannova soudu jí bylo kolem pětadvaceti let, a neoplývala-li přímo krásou, pak byla přinejmenším nepřehlédnutelná. Měla ostré rysy a hluboko posazené tmavé oči. Zkoumavě si prohlédla přítomné a pak pohlédla na Grunera, který jí krátce s úsměvem pokynul.

„Signora,“ pokračoval Gruner, „je manželkou italského diplomata. Přibližně před třemi či čtyřmi měsíci se u ní začaly projevovat symptomy hysterie, načež jí byla nemoc diagnostikována místním lékařem. Začala být neduživá, anorektická a nyní trpí zdánlivě totální paralýzou obou dolních končetin. Vyšetření neodhalilo žádné traumatické zranění ani onemocnění.“

Gruner se otočil ke svému pokusnému subjektu a promluvil přímo k ženě.

„Signoro. Vy nemůžete chodit, je to tak?“

Žena přitakala.

„Pardon?“ ozval se Gruner. „Obávám se, že jsem vaši odpověď neslyšel.“

Žena polkla a němčinou s lehkým přízvukem pronesla: „Ne, nemohu chodit.“

„Cítíte někdy v nohou bolesti?“

„Necítím nic. Jsou...“ Obličej se jí zkřivil utrpením. „Mrtvé.“

Gruner se obrátil zpátky k obecnstvu.

„Bohužel se v dnešní době, a zejména ve Vídni, v naší profesi projevuje zhoubná tendence vykládat hysterii psychologicky.“ Gruner pomalu otáčel hlavou, až se zastavil očima přímo na Liebermannovi. Ten nehnul ani brvou. Profesor jistě čeká, že se začne ošívát a hrbit, a proto jeho výhružný pohled hrdě opětoval, a dokonce mu přes tvář přelétl letmý úsměv. Gruner pokračoval: „Pánové, já vás velice naléhavě žádám, abyste zpochybňovali oprávněnost takovéhoho přístupu a úsudek každého, kdo jej prosazuje. Hysterie je medicínská diagnóza způsobená vrozeným oslabením nervů. Toto oslabení však může být snadno a rychle odstraněno pomocí elektroterapie.“ Gruner mávl rukou k přístroji na stole vedle signory Locatelliové. „Dnes vám předvedu instrument přivezený ze Spojených států amerických. Podle mého prvního dojmu je vyšší kvality než výrobky naší provenience.“

Liebermann Grunerovy „instrumenty“ – které si byly všechny velice podobné – důvěrně znal. Tento byl však pozoruhodný, jelikož se svou velikostí značně vymykal všemu, co dosud viděl. Gruner se přesunul ke stolu a pohladil leštěný povrch velké bedny z týkového dřeva. Potom odemkl dva mosazné zámky a opatrně nadzvedl víko, jehož vnitřek byl potažený červenou kůží s nápisem vyraženým zlatými písmeny: *The Galvanic and Faradic Battery Company of Chicago, Ill. USA*. Bedna obsahovala zařízení sestávající z otočných knoflíků, válců a ciferníků. Gruner vyndal dvě lesklé kovové tyčky s dřevěnými rukojetmi, připevněné ke stroji dlouhou šňůrou.

„Pokud by někoho zajímaly technické parametry přístroje, jedná se o standardní výrobek. Je poháněn šestivoltovými bateriemi, které jsou jednak bezpečné a jednak se snadno udržují. Výstupní napětí může být upraveno posunutím jednoduchého kovového válečku, který se pohybuje po jádru indukční cívky.“

Gruner otočil spínačem a celou místností se okamžitě rozezněl hlasitý bzukot. Pak vyzval jednoho z přítomných, aby mu asistoval. Zvedl se muž ve středním věku.

„Díky, pane doktore,“ řekl Gruner. „Stoupl byste si laskavě k pacientce z druhé strany?“ Muž přešel po prkenné podlaze, vystoupil na pódium a zaujal místo po boku diplomatovy manželky.

„Signoro Locatelliová,“ pokračoval Gruner. „Směl bych vás požádat, abyste si vyhrnula šaty?“

Žena si podkasala spodní část oděvu, lemm se vyhrnul a odhalil útlé kotníky a lýtka.

„Signoro,“ vybídl ji Gruner znovu, „bude nezbytné, abyste si kósili vytáhla až nad kolena.“ Žena se zarděla, látku ještě více nadzvedla a ukázala nohy celé. Liebermann se odvrátil a pohrdavě přelétl pohledem kolegy, kteří se povětšinou naklonili blíž. Kanner, který jeho pohyb zaznamenal, mu uštedřil loktem další štulec a kývl směrem k probíhající ukázce.

Gruner předstoupil a přejel signoře Locatelliové po nohou kovovými tyčkami.

„Cítíte něco?“

„Ne.“

„Nic? Ani pocit šimrání?“

„Ne.“

Gruner promluvil k obecenstvu. „Teď zvýším napětí.“

Vzal obě tyčky do jedné ruky a sáhl do bedny, upravil tam pozice ciferníků a válců. Bzučivý tón se o oktávu zvýšil. Gruner se vrátil zpět k pacientce a podruhé jí přejel kovovými tyčkami po nohou. Žena se ani nepohnula a dál upírala pohled někam do zadní části místnosti. Liebermann si všiml, že se dívá na bustu jakési dávno zapomenuté lékařské autority.

„Signoro,“ podotkl Gruner. „Teď už musíte něco cítit. Snad mravenčení?“

Diplomatova manželka se ani nesnažila zachytit profesorův pohled, prostě jen dál zírala před sebe.

„Signoro?“ obořil se na ni Gruner podrážděně. „Co cítíte?“

„Cítím...“ Dotyčná se odmlčela a pak dodala: „... že je to beznadějně.“

Gruner zakroutil hlavou. „Signoro, zdržte se prosím nejasných odpovědí. Cítíte něco v nohou?“

Žena se stále nehýbala a tiše odpovéděla: „Ne, necítím nic... v nohou ne,“ dodala po další odmlce.

„Dobrá tedy,“ poznamenal Gruner. Předal obě tyčky svému asistentovi a spustil ruce do elektrického přístroje. Bzukot zesílil – ozvalo se příšerné glissando stoupající do výšin, z nichž Liebermannna rozbolely uši. Potom se Gruner znovu chopil tyček.

Bylo jasné, že Gruner napětí značně zvýšil, takže atmosféra v místnosti zhoustla. I sám Liebermann teď celý výjev sledoval pozorněji, vtažen do dramatického děje ženiným prohlášením, že je to beznadějně. Cítil, že taková slova se dají vykládat mnohoznačně.

Gruner roztáhl ruce, načež po nepatrném zaváhání rýpl signoru Locatelliovou do nohou. Z ženiných úst se vydral výkřik, ne snad bolesti, ale úzkosti. Nezazněl nijak zvlášť hlasitě, Liebermannem však přesto hluboce otrásl. Připomněl mu operní vzlyk plný zoufalství a skličivosti. V témž okamžiku se ženina pravá noha pohnula.

„Dobře,“ řekl Gruner. Opět přiložil pacientce tyčky k nohám.

Ženiny nohy se začaly chvět.

„Postavte se, signoro.“

Třas zesílil.

„Postavte se!“ přikázal jí Gruner.

Signora Locatelliová s obličejem zkřiveným bolestí přitiskla ruce na opěrky dřevěného trůnu a chvíli nato se celá roztřesená vztyčila. Gruner poodstoupil, aby každý v obecnstvu mohl vidět a ocenit jeho úspěch. Pozvedl kovové tyčky jako trofej.

„Dívejte se, pánové. Vidíte, že subjekt stojí. Kdyby byla hystérie chorobou psychickou, pak by to, čemu teď přihlížíte, nebylo možné.“

Liebermannovi se rovnováha signory Locatelliové jevila vratká. Žena měla rozprážené ruce, trochu jako provazochodec na laně. Nezdálo se, že by ji dosažený výsledek mile překvapil či potěšil. Namísto toho se ve zkřivené tváři zračil zmatek a strach.

„Signoro,“ oslovil ji Gruner. „Snad byste si mohla troufnout udělat krok nebo dva?“

Horní část ženina těla se kymácela, nohy ji vypovídaly poslušnost. Zdálo se, že je má přikované k podlaze.

„No tak, signoro. Jen krůček.“

Diplomatova manželka sebrala veškeré síly a s výkřikem posunula levou nohu vpřed. Přitom však definitivně ztratila rovnováhu a upadla. Asistující lékař ji chytil pod paži a jemně ji posadil zpět na židli. Signora Locatelliová se na ni zhroutila a s oroseným čelem ztěžka oddychovala.

Gruner uložil tyčky zpátky do bedny a přístroj vypnul. Bzučení vystřídal zvláštní neprostupné ticho, přerušované jen *signořiným* hlasitým oddechováním.

Ozval se potlesk. Zpočátku skromný, ale pak čím dál hlasitější, jak se přidávali další a další přihlížející. Muž v lavici před Liebermannem najednou vyskočil a vykřikl: „Bravo, pane profesore!“

Liebermann se otočil ke Kannerovi a zvýšil hlas, aby aplaus přehlušil.

„Na žádnou další podobně absurdní, barbarskou a ponižující ukázkou už nevzkročím.“

Kanner se k příteli naklonil a přímo do ucha mu pošeptal:

„Propustí tě.“

„Budiž.“

Kanner pokrčil rameny. „Jen pak neříkej, že jsem tě nevaroval.“

Hlavní chodník byl vroubený sochami osmi múz a stoupal ke spodní kaskádě: obrovské kamenné lastuře podpírané skupinou tritonů a najád. Balustrády kolem schodišť po obou stranách fontány byly osazené buclatými amorety a za nimi se tyčila první ze slavných sfing vídeňského Belvederu.

„Nevyděsila tě ta bouře?“

„Nejsem dítě, Maxi. Samozřejmě že nevyděsila.“

Na zemi bylo stále mokro, a tak musel Liebermann provádět Claru mezi soustavou kaluží. Nemohl si nevšimnout, jaké má botky – drobné a elegantní.

„Ale Rachel ztropila povyk.“

„Vážně?“

„Ano, začala mi bouchat na dveře a nedala jinak, než že ji musím pustit dovnitř.“

„A pustila?“

„Samozřejmě. Řekla jsem jí, že se nemusí ničeho bát, že se bouře za chvíli přežene. Ale nebylo to k ničemu. Prostě mi vlezla do postele a přetáhla si přes hlavu peřinu.“

„A jak dlouho tak zůstala?“

„Dokud nebylo po všem.“

Když se propletli mezi kalužemi, nabídl Liebermann Claře rámě, což dívka bez váhání přijala.

„A co Rachel tak vylekalo? K čemu podle ní mělo dojít?“

„To nevím. Možná bys ji měl *analyzovat*. Ačkoli to by nikam nevedlo. Rachel by tě vůbec neposlouchala.“

Liebermann Claře už jednou vysvětlil, že psychoanalýza spočívá spíše v umění naslouchat než mluvit, ale popud uvést vše na pravou míru potlačil. „Pravda, ty ovšem taky ne!“

Clara se mu se smíchem vyvlékla. Pak se otočila čelem k Liebermannovi a začala kráčet pozpátku.

„Opatrně,“ nabádal ji. „Ať nezakopneš.“

„Ale kdepak. Takhle je to lepší – vychutnávám si výhled.“

Clara měla na sobě dlouhý kabát s kožešinovým límcem a vysokou kožešinovou čepici. Celá souprava podtrhovala jemnost jejích rysů. Obličejík působil na pozadí sobolí srsti pozoruhodně divokým dojmem.

Nastal ten správný okamžik?

Od setkání s otcem v hotelu Imperial myslel Liebermann jen na tuto procházku. Čekal na ni s horečnou nedočkavostí. Každá vteřina se od té doby vlekla – obzvlášť chvíle strávené na Grunerově ukázce – a minuty se měnily v nepoddajné hodiny. Větší část odpoledne hrozilo, že jeho záměry zhatí bouře, ale teď mu najednou nic nestálo v cestě.

Liebermann si odkašlal a chystal se promluvit.

„Víš, co mi dnes ráno prozradil otec?“ zeptala se Clara.

Příležitost zmizela stejně rychle, jako se objevila.

„Ne, co ti řekl?“

„Řekl, že letos v létě vyrazíme do Merana.“

„Skutečně? Na jak dlouho?“

„Na měsíc nebo dva... Myslí si, že to pomůže zmírnit Rachelino astma.“

„To bezpochyby. Tyrolský vzduch je na dýchací obtíže velice dobrý.“

Clara se zastavila, znovu se otočila a natáhla ruku, aby ji Liebermann za ni mohl uchopit.

„Byl jsi tam někdy, Maxi?“

„Ano,“ přikývl Liebermann. „Jako student jsem v Meranu pracoval. A chtěl bych ti dát jednu užitečnou radu. Vyhni se všemu, co se tváří jako léčivo – zvlášť *syrovátkovému léku*.“

„A to je co?“

„Místní léčebný prostředek, který mají tamní lidé ve velké oblibě. Vyrábí se z bílého vína a sraženého mléka, které se slije a dosladí cukrem.“

Clara se zašklebila.

„Br, to zní naprosto odporně.“

„Taky že je – ale místní na něj nedají dopustit. Ovšem pokud tam dorazíš v létě, mohla by ses mu vyhnout. Mám dojem, že je to sezonní delikatesa podávaná zejména na jaře.“

Z východu je ovanul chladný poryv větru, takže se bezděčně přitiskli blíž k sobě.

„Myslíš, že se tam budu nudit?“

„Možná trošičku. Ale mají tam jarmarky a trhy. A jezdí tam taková spousta Vídeňáků, že docela určitě narazíš na někoho známého...“

Detaily na barokním paláci před nimi začaly být čím dál zřetelnější. Byla to obrovská, bíle omítnutá budova rozkládající se mezi dvěma osmibokými pavilony s kupolí, což působilo dojmem, jako by si na jejich střeše rozbila tábor turecká posádka se svými zelenými stany. Byl to přirozeně architektonický záměr, připomínka velkého obléhání Vídně Turky.

Clara svírala Liebermannovu paži v ohbí lokte.

A jeho znovu napadlo, jestli nenadešel ten správný čas. Zda se má zastavit, vzít Claru do náručí a požádat ji, aby se stala jeho ženou.

„Dnes u nás byl pan Donner.“

Ze snění ho vytrhl zvuk jejího hlasu.

„Prosím?“

„Pan Donner, můj učitel klavíru.“

„No jistě... a co tě učil?“

„Hráli jsme jeden duet od Brahmsa. Valčík.“

„Který?“

„To nevím, zapomněla jsem to.“

„Tak mi ho zanotuj.“

Clara se pokusila melodii zazpívat, ale vzápětí se ve sledu nahodilých změn v tónině ztratila. „Ne,“ podotkla. „Takhle to vůbec nebylo.“ Zkusila to znovu a tentokrát se jí podařilo zabroukat rytmičský popěvek připomínající ukolébavku.

„To znám. Je to valčík z Opusu 39. Myslím, že číslo patnáct. Mohli bychom si ho zkusit zahrát, až se vrátíme.“

„Propánajána, jen to ne. Je moc těžký... Musím ho nejdřív nacvičit.“

Clara dál hovořila o tom, jak prožila den: o své a matčině výpravě do Blombergovy prodejny, o nákupu závěsů do obývacího pokoje a o nedostatečích nové služebné. Záležitosti Weissovic domácnosti Liebermanna zajímaly pramálo, ale s ohromným požitkem si vychutnával povědomou intonaci Clařina hlasu a její melodický smích. Nejvíc ze všeho ho však těšila její blízkost, teplo jejího těla a jemná vůně parfému.

Na jejich pomalém výstupu bylo něco hypnotického – příjemnou pravidelnost kroků doprovázelo uspokojující skřípání navlhlého štěrku pod nohama. Skoro se zdálo, jako by je jemný rytmus pomáhal přenést do jiného světa. Octli se v jakémsi bdělém spánku v krajině snů.

Liebermann se ohlédl přes rameno. Byli v celých zahradách sami; společnost jim dělaly pouze sfingy. Ostatní návštěvníky zjevně odradila nepřízeň počasí. Stanuli na vršku posledního svahu a tam se zastavili, aby si vychutnali vyhlídku.

Na úpatí kopce za sníženými zahradami s živým plotem, fontánami a sochařskou výzdobou stál spíše skromnější spodní palác.

Ještě o kus dál se městské věže, chrámy a sídla vpijely do vyvýšeného horizontu modrých kopců. Mírný opar celé panorama zjemňoval a umocňoval neprostupné ticho. Hrdá metropole působila přízračně – téměř jako by byla podivně průhledná.

„Je to krása, vid’?“ ozvala se Clara.

„Ano,“ souhlasil Liebermann. „Opravdu je to krása.“

Najednou pochopil, že jeho chvíle nadešla. V hlavě si ony repliky přeříkával celý den: poetické pasáže, čím dál působivější, které vyvrcholí dramatickým vyznáním lásky. Najednou se mu však všechna slova zdála zbytečná. Nic než vylhané projevy náklonnosti a strojená, opulentní vyumělkovanost.

„Claro,“ promluvil tiše a zřetelně. „Velice tě miluji. Vezmeš si mě?“

Uchopil její drobnou ruku v rukavičce do své a přitiskl si ji k ústům.

„Prosím, řekni ano.“

Clařin výraz se chvěl nejistotou z celé škály emocí. Nakonec jí ze rtů splynulo tiché zašeptání: „Ano, Maxime. Vezmu si tě.“

Liebermann ji jemně pozvedl bradu a na kratičký okamžik přitiskl své rty na její. Clara zavřela oči, a když ji sevřel do náruče a přitáhl si ji blíž, poddala se jeho objetí.

Když se od sebe odtrhli, usmívala se. Pohled jí však zvlhl. Vzlykla, po rozjasněné tváři jí skanula slza a po ní další a další.

Liebermann ji nikdy plakat neviděl a s obavami se na ni zadíval.

„To nic není,“ pronesla Clara. „Vážně. Jsem jen moc šťastná.“

Karl Überhorst hleděl na inspektora přes oválná skla stříbrného cvikru. Byl to muž menšího vzrůstu s krátkými hnědými vlasy a horní ret měl zakrytý hustým knírem. Rheinhardt si všiml, že většina malých lidí má ve zvyku kompenzovat nevysokou postavu vzpřímeným držením těla. To však neplatilo pro Überhorsta, který stál se svěšenými rameny, ohnutými zády a dopředu vystrčenou hlavou. Così v jeho vzezření Rheinhardtovi vzdáleně připomínalo želvu. Muži mohlo být něco přes třicet, ale kvůli shrbeným zadům a usedlému oděvu vypadal mnohem starší.

Dostavil se na místo jako druhý z „hostů“. První se objevila mladá žena jménem Natalie Hecková – přitažlivá dívka s velkýma tmavýma očima. Ta teď seděla na židli u stolku z růžového dřeva, kde předtím odpočívala Rosa Sucherová.

„Ostatní se sejdou zanedlouho,“ řekl Überhorst. „Bývají dochvilní.“

Mužíkovi se očividně do prohlížení těla nechtělo, ale Rheinhardt už déle otálet nemohl. Pohlédl na Haussmanna a nadhodil: „Odvedl byste slečnu Heckovou do salonu?“

Mladá žena vstala a upravila si nádherně vyšívaný šál. Rheinhardt si pomyslel, že takto drahý kus oděvu si vzhledem ke svému původu sotva může dovolit. Lesklé černé vlasy měla dívka umně sčesané přes jedno ucho a na druhém se jí houpala velká skleněná náušnice. Vypadala trochu jako cikánka.

„Není tam uvnitř, že ne?“ pronesla rozechvěle a ukázala prstem ke dveřím salonu.

„Není,“ opáčil Rheinhardt. „Tělo je v obývacím pokoji. Totožnost nám potvrdí pan Überhorst.“

Dívka si úlevou oddechla.

Haussmann doprovázel slečnu Heckovou do salonu, Rheinhardt si přitom s jistým uspokojením všiml, že už má v ruce připravený notýsek. Může mu svěřit předběžné vyšetřování.

„Prosím tedy,“ vyzval Rheinhardt Überhorsta.

Osvětlení obývacího pokoje se od doby, kdy zuřila bouře, příliš nezlepšilo. Obstarávala ho jediná petrolejová lampa postavená na bytelném kulatém stole. Když vešli, policejní fotograf se právě skláněl ke stativu a přehazoval si přes hlavu velkou černou plachtu. Jeho učedník, vytáhlý, zkormouceně působící výrostek, škrtl zápalkou a hořčiková páska vzápětí vzplála. Tělo bylo náhle nasvětleno ostrým, děsivým světlem, v jehož záři krvavé skvrny na modrých šatech zaplály strašlivou silou.

„No?“ ozval se Rheinhardt.

„Ano,“ potvrdil Überhorst. „Je to slečna Löwensteinová.“

„Slečna Charlotte Löwensteinová?“

„Ano.“

„Děkuji vám.“

Už tak zatuchlý vzduch ještě ztěžkl kouřem a chemickými výpary z hořící pásky.

Rheinhardt položil mužikovi ruku na paži. Ten vypadal jako zhypnotizovaný úděsným výjevem před sebou.

„Pane Überhorste?“

Dotyčný zavrtěl hlavou a nechal se jako ospalé dítě odvést ven vyraženými dveřmi.

Když se ocitli na chodbě, vrhl se Überhorst k židli u růžového stolku. Tam se s hlavou v dlaních zhroutil. Vzápětí už se jeho tělo křečovitě otřásalo vzlyky. Rheinhardt trpělivě čekal, dokud pláč neustane.

Überhorst se narovnal, zhluboka se nadechl a sundal si cvikr. Potom vytáhl z kapsy vyžehlený kapesník, rozložil ho, osušil si oči a nakonec se hlasitě vysmrkal.

„Omlouvám se, inspektore.“

„Chápu to,“ odtušil Rheinhardt.

„Já jsem zámečník. Nikdy jsem...“ Hlas se mu uprostřed věty znovu zlomil. Überhorst si nacpal promáčený kapesník zpět do

kapsy a pak se začal lehounce kymáčet sem a tam. „Nemůžu tomu uvěřit,“ vypravil ze sebe po chvíli a po další dlouhé odmlce se zeptal: „Co se stalo?“

„To zatím nevíme,“ řekl Rheinhardt.

Überhorst popotáhl a kroutil přitom hlavou.

„Je to k neuvěření. K neuvěření...“

„Pane Überhorste, kdo další se má dnes večer dostavit?“

„Členové kroužku, kteří sem chodí pravidelně.“

Rheinhardt se chopil zápisníku a s připravenou tužkou čekal.

Überhorst si najednou uvědomil, že od něj inspektor očekává poněkud obsírnější odpověď.

„No jistě. Chcete jména. Měl by přijít Otto Braun, Heinrich Hölderlin s manželkou Juno, Hans Bruckmüller... a pan hrabě.“

„Hrabě?“

„Zoltán Záborszky – pochází z Uher.“

V pokoji vzplála další hořčiková páska a její nemilosrdné minerální světlo dopadlo i na chodbu.

„Pane Überhorste, jak dlouho už docházíte na setkání u slečny Löwensteinové?“

„Asi čtyři měsíce.“

„A jak jste se k jejímu kroužku připojil?“

„Náhodou. Potkali jsme se jednoho dne v Prátru a ona mě pozvala.“

Ve vstupních dveřích se vynořil strážník.

„Další dva pánové, inspektore.“

„Pusťte je dovnitř.“

Dveře se otevřely úplně a zjevil se v nich poněkud tělnatý chlapík v kabátu z velbloudí srsti. Smekl buřinku a svižným krokem zamířil chodbou k nim. Knír měl podobně jako Rheinhardt nakroucený špičkami vzhůru – snad jen trochu méně pěstěný. V patách mu kráčel další muž v okázalém, ale obnošeném oděvu, který mu dodával vzezření ošuntělého divadelního impresária.

První z příchozích se zastavil před Überhorstem.

„Karle, je to pravda? Lotte?“

Mluvil sytým basem – hlubokým a zvučným.

Überhorst přikývl a zakvílel: „Ano, je to tak. Je mrtvá.“

„Panebože!“ vykřikl muž. Potom se obrátil k Rheinhardtovi a dodal: „Omlouvám se... inspektore?“

„Rheinhardt.“

„Inspektore Rheinhardte. Jmenuji se Bruckmüller. Hans Bruckmüller.“ Svlékl si rukavici z teletiny a napřáhl ruku. Síla, s jakou mu stiskl pravici, Rheinhardta překvapila. „Ten mladý strážník dole tvrdil...“ Bruckmüller se marně pokoušel mluvit tišeji, „... že slečnu Löwensteinovou někdo zastřelil.“

„Ano,“ potvrdil mu Rheinhardt. „Je to pravda.“

„Kdy? Kdy se to stalo?“

„Včera někdy v pozdních nočních hodinách nebo dnes brzy ráno.“

„Pozoruhodné.“

Bruckmüller vyrazil chodbou k bytu.

„Pane Bruckmüllere!“ volal za ním Überhorst rozčileně.

Bruckmüller se zarazil a otočil se.

„Nechodte tam,“ nabádal ho Überhorst. „Je to příšerné. Učiněná hrůza.“

Bruckmüller zachytil Rheinhardtův pohled.

„Chápu,“ poznamenal. Potom pokynul ke dveřím a dodal: „Pokud vám to pomůže, inspektore... Jsem ochoten...“

„Ne,“ opáčil Rheinhardt. „To nebude nutné. Totožnost už máme potvrzenou.“

Bruckmüller došel k Überhorstovi a položil mužíkovi tlustou ruku na rameno.

„Jen klid,“ poznamenal a stiskl mu je.

Überhorst sebou trhl.

Rheinhardt se otočil k druhému příchozímu, „impresáriovi“, který zůstal stát u dveří do ložnice. Přes obnošený oblek z hedvábného ponžé měl přehozený kožešinový plášť prožraný od molů. Kolem krku měl červenou hedvábnou kravatu a na vestě se mu – uvázaný na kusu černé stuhy – houpal monokl. V ruce